

Verslag Praktijktafel 3: Werken in een landelijke context Praktijktafel 12 december 2016

Vzw Wieder (Brugge) is een erkende vereniging waar armen het woord nemen met heel wat beleidservaring op hun teller. Ze participeren aan overlegmomenten op lokaal, provinciaal, Vlaams, Federaal en Europees niveau. Rond de thema's Arbeid, Sport, Cultuur zijn er interne werkgroepen met mensen in armoede en niet in armoede. Ook bij [Brugge Dialoogstad](#) is Wieder vzw actief betrokken. De werkgroep Brugge Dialoogstad is een samenwerkingsverband tussen verschillende lokale verenigingen en diensten die werken rond armoede, OCMW Brugge en Stad Brugge. De werkgroep is actief rond armoedebestrijding in Brugge en probeert een brug te vormen tussen het lokaal beleid en mensen in armoede. Wat werkt, wat werkt niet?

Sprekers: Pascale Cockhuyt, coördinator vzw Wieder, Bart Hollevoet (OCMW Brugge)

Deel 1: Pascale en Bart aan het woord

Pascale: "Ik werk tal tien jaar als coördinator van vzw Wieder. Aangezien ik ook al die tijd samenwerk met Bart van het OCMW, weet hij eigenlijk evenveel als ik over beleidsparticipatie. Ik werk al negentien jaar in Brugge, altijd rond maatschappelijk kwetsbare mensen /kinderen en jongeren. Ik dacht altijd dat cultuur een moeilijk domein was. In mijn vorige job stuurde Bart veel mails vanuit het lokaal netwerk. Maar ik delete al die mails. We dachten, **dat is niks voor onze gasten**, cultuur met een grote C. Bart bleef echter volhouden. Dus in het kader van samenwerking met lokaal bestuur vanuit een armoedevereniging is het belangrijk dat je heel goede partners hebt, die **desnoods blijven aandringen**. Door mijn job bij vzw Wieder tien jaar kreeg ik meer contacten met het stadsbestuur, bij een vereniging waar armen het woord nemen, moet je immers rond beleidsthema's werken. Het voordeel was dat er eigenlijk al een werking was rond cultuur. Ze zijn begonnen met een sociaal artistiek project: Een steen uit de muur. Heel wat mensen in armoede gaven het signaal: **het lukt ons niet om te participeren aan cultuur in Brugge, zowel actief als passief**.

Over samenwerking met beleid:

Pascal: “De werkgroep cultuur was ook al gestart toen ik bij Wieders kwam werken, met eerst enkel mensen in armoede. Eerlijk gezegd kwam dat op mij over als mensen in armoede die klaagden en zaagden over wat niet werkt. Maar er werd niks fundamenteels mee gedaan. Het was **meer een praatbarak**. Ik vond het belangrijk dat belangrijke actoren mee aan tafel gaan zitten. Dat is een fout in de sector die we soms maken: we gaan het allemaal alleen doen. Omdat mensen in armoede soms **angst hebben om ten opzichte van een openbaar bestuur, het OCMW**, een deel met reden, een stuk ongegrond. Ik heb toch voorgesteld om stadsbestuur en OCMW te betrekken bij onze werkgroep cultuur en ook nog andere partners vanuit het lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie, ook de sportdienst en de jeugddienst. We werken nu ook samen met andere verenigingen en organisaties. Een andere fout die veel organisaties maken, is om het werk allemaal alleen te doen. Er zijn zoveel organisaties in Brugge die werken rond kwetsbare groepen, **met hoe meer rond de tafel, hoe beter je kan wegen op het beleid**. Zo kom je tot gemeenschappelijk visie en doelen. Dat is niet evident.

Over investeren in samenwerking:

Pascal: “Vaak zijn er verschillen in visie tussen de stedelijke diensten onderling bijvoorbeeld tussen het OCMW en de sport- en jeugddienst. **Sport vertrekt sterk vanuit de competitiehoek**. Als je mensen in armoede op latere leeftijd probeert aan sport te laten participeren, dan is competitie eigenlijk niet aan de orde. Met de sportdienst hebben we een heel traject gedaan, met ondersteuning vanuit ISB, met onze sportdiensten maar ook andere diensten en organisaties uit Vlaanderen. Zo hadden we iedere maand intervisie met alle projecten. Dat levert iets op, maar dat soort **samenwerkingsverbanden kost ook veel tijd**. Vooral was de sportdienst vooral zijn eigen aanbod heeft, nu is er een aanbod samen met het lokaal netwerk en de armoede-organisaties. Ze zijn dus een **specifiek aanbod gaan creëren voor mensen in armoede**. Start to Move activiteiten bijvoorbeeld, voor aanbod gericht op recreatie. We mikken zes activiteiten per jaar en 2 reeksen “Start to” per jaar. Via klankbordgroepen geven mensen in armoede zelf aan wat ze willen doen. Ook Start to swim is populair, want ik stelde tot mijn grote verbazing vast dat heel wat mensen helemaal niet hebben leren zwemmen. Het werkt ook goed omdat de sociale begeleiders meedoen, vanuit het principe van gelijkwaardigheid.

De **intensieve samenwerking met het OCMW** is voor vzw Wieders heel belangrijk. Pascal: “Er is een heel groot aanbod op het vlak van cultuurparticipatie vanuit het lokaal netwerk. Nu krijgen we vanuit cultuuraanbieders een heel mooi aanbod. We zijn dus wel een beetje terughoudend om in te stappen in de UiTPAS, uit angst dat aanbod te verliezen. **Het succes van het cultuuraanbod nu is de vertrouwenspersoon**. Bart Hollevoet van het OCMW schrijft in, doet alle telefoons, doet coaching en hij gaat ook mee naar het aanbod. De lokale werkingen zitten nu al met de schrik: als Bart met pensioen gaat, zal het OCMW dan diezelfde dienstverlening blijven garanderen. Dit komt natuurlijk bij al het andere werk rond participatie op het OCMW.”

Over het belang van directe lijnen:

Pascale: “De luxepositie in Brugge is dat er **directe lijnen zijn, tussen de armoedesector en het OCMW, tussen de armoedesector en de sport/cultuur/jeugddienst**. Omdat we al jaren inzetten op die samenwerking. Geloof me vrij, de eerste vergaderingen met sport en jeugd waren heel woelige vergaderingen. Sommige ambtenaren hadden ook wel vragen bij vrije tijd

als grondrecht. Moet dat allemaal? Mensen daarvan overtuigen blijft nodig, het is kwestie van **constant op dezelfde nagel te blijven kloppen**. Maar je moet goed samenwerken met de ambtenaren en ook de lijnen naar de betrokken schepenen goed verzorgen. Naast de werkgroep cultuur met mensen in armoede zelf, OCMW, vrijetijdsdiensten kunnen we hiervoor ook terugvallen op de stuurgroep van het lokaal netwerk met een ruime samenwerking. De verhalen van mensen in armoede worden ook meegenomen naar die stuurgroep. Af en toe zijn daar ook schepenen aanwezig. Een ruimer forum is er met de Algemene Vergadering van het Netwerk Vrijetijdsparticipatie.”

Over jezelf bewijzen als armoedepartner:

Pascale: “We hebben natuurlijk het nadeel **dat sociaal werkers geen goede reputatie** hebben. Zo gaan veel ambtenaren ervan uit dat we altijd te laat komen. Je moet dus ongelooflijk professioneel werken. Want het is het eerste waar je op gepakt wordt. Soms bevestigen we ook dat cliché. In intervisietraject met ISB waren alle werkers uit de sociale sector te laat. De armoedesector moet vechten tegen imago van niet professioneel zijn, de geitenwollensokken, we werken natuurlijk veel met vrijwilligers. In Brugge hebben we **die perceptie toch kunnen omdraaien.**”

Deel 2: dialoog met de deelnemers

Vraag: hebben andere diensten dan geen rechtstreekse contacten met mensen in armoede?

Bart Hollevoet: “Ik hou vooral de inschrijvingen bij voor ons eigen aanbod. Ik ga ook met hen bekijken wat andere mogelijkheden zijn om in Brugge te participeren. Soms neem ik dan ook gericht contact op met een sportclub, jeugdvereniging, ... Heel wat mensen hebben die bemiddeling niet nodig, anderen hebben die duw in de rug nodig.”

Vraag: Kom je met professioneel werken dan niet in spanningsveld met doelgroep?

Pascale: “Klopt. De vorige coördinator ging vooral voor het zorgende, samen op een eiland zetten. Ik wilde niet op die manier werken, van de ene op andere dag. Dat is voor mensen heel moeilijk geweest. Zo ben ik geen 24u op 24 bereikbaar. En naast ruimte voor klagen, heb ik ook **aangedrongen op effectief voorstellen doen en met beleid rond de tafel** gaan zitten. Maar daar is intern een moeilijk proces aan vooraf gegaan. Maar als het je niet vraagt aan de mensen zijn ze toch heel tevreden over onze positie in Brugge. In veel netwerken zijn armoedeverenigingen meegenomen omdat ze de boot mee inmoesten, omdat hun handtekening cruciaal was. Wij wisten wat we tekenenden, dat er een engagement aan vast hing en dat er consequenties waren.”

Opmerking vanuit Samen DIVERS: “Ik vind het bestuur ook niet altijd even professioneel. Wij moeten soms maanden wachten voor we een reactie krijgen op een vraag, ik vond ons soms stipter dan de stad. Of ze vragen twee dagen op voorhand: kan je dinsdagavond op die vergadering zijn?”

Vraag: Armoedesector is toch geen afgebakende problematiek. Het kan gaan over senioren, mensen met een beperking. Maar ik hoor jullie vooral praten over samenwerking met armoedeverenigingen? Hoe leg je daar de contacten?

Pascale: “Er zijn in Brugge de verenigen waar armen nemen maar ook alle andere doelgroepen bv; psychische problematiek, met een beperking, ... zijn vertegenwoordigd in de AV van het netwerk en de organisaties kunnen beroep doen op het aanbod. Vanuit Wieders ligt de focus op armoede, maar de doelgroep die we bereiken is toch ook divers. Er komen bij ons ook mensen met een beperking of een psychische problematiek, etnisch-culturele minderheden. Werken met zo’n diverse groep is niet evident. Dat spanningsveld trekt zich ook door op het cultuurniveau. We merken dat de nieuwe armen op een heel andere manier kijken naar cultuur dan mensen in generatie-armoede. We zijn er ons van bewust binnen het lokaal netwerk dat het aanbod dat we aanbieden voor al die groepen interessant moet zijn. Het mag de grote C zijn maar ook wel eens platte commercie. We scoren minst op het aanbod naar jongeren. Er stopt heel veel het onbekend/onbemand verhaal. Als je de werker op de vloer niet mee hebt, wordt het zeer moeilijk. Veel heeft te maken met het referentiekader van waaruit werkers vertrekken. Daarom is die bemiddeling naar vrije tijd zo belangrijk. “